

Vergaderjaar 2008–2009

31 322

Kinderopvang

Nr. 61

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 april 2009

Unicef heeft in december 2008 het rapport *The Childcare Transition* gepubliceerd. In dit rapport wordt een overzicht gegeven van kinderopvangregelingen in een aantal geïndustrialiseerde landen. In het rapport is opgenomen dat in Nederland de overheidsuitgaven voor kinderopvang laag zijn en de ouderbijdragen hoog, gemiddeld 44%. Voorts is het rapport kritisch over de duur van het ouderschapsverlof. U heeft mij bij brief d.d. 18 december 2008 verzocht om een reactie, waar ik bij deze aan voldoe.

Reactie op de voornaamste kritiekpunten uit het rapport van Unicef

Kosten kinderopvang

Het beeld dat in het rapport *The Childcare Transition* wordt neergezet gaat uit van oude cijfers en verkeerde veronderstellingen. In het rapport van Unicef is een tabel opgenomen met daarin de overheidsuitgaven uit 2003. Dit zijn cijfers van vóór de invoering van de Wet Kinderopvang (2005) die geleid heeft tot een sterke stijging van overheidsuitgaven en kostenverlaging voor ouders. Het beeld dat naar voren komt uit het rapport strookt dan ook geheel niet met de realiteit anno 2008. De berekening van de kosten voor ouders gaat voorts uit van een foute veronderstelling, namelijk dat er ook werkende ouders zijn die 100% van de kosten voor kinderopvang betalen. Dit is onjuist.

Voor alle ouders die arbeid en zorg combineren beslaat de kinderopvangtoeslag in ieder geval 1/3 deel van de kosten, ongeacht hun inkomen. Daarnaast bestaat de kinderopvangtoeslag uit een inkomensafhankelijk deel. Hierdoor varieert de kinderopvangtoeslag van 95,5% tot 33,3% van de opvangkosten voor het eerste kind. Voor het tweede kind betalen ouders nooit meer dan 15% van de kosten, ongeacht de hoogte van hun inkomen.

Hiermee komt het aandeel van ouders in de totale kosten voor 2008 op 20% en voor 2011, wanneer alle voorgenoemde maatregelen zijn doorgevoerd, op 23%.

Het gemiddelde van een ouderbijdrage van 44%, dat voor Nederland naar voren komt uit het UNICEF-rapport, is onjuist. Alleen ouders met een belastbaar inkomen van ruim € 80 000 betalen 44% van de opvangkosten voor hun eerste kind.

Internationaal vergelijkend onderzoek kinderopvang

Op 1 februari 2007 heeft de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid het «*Internationaal vergelijkend onderzoek kinderopvang – Een vergelijking met veel variabelen*» naar de Tweede Kamer gestuurd. In dit onderzoek worden onder meer de stelsels van Denemarken, Frankrijk, Zweden, België (Vlaanderen) en Duitsland (Noordrijn-Westfalen) beschreven aan de hand van een aantal criteria.

In het onderzoek is tevens geprobeerd de kosten en de verdeling van de kosten inzichtelijk te maken. In Nederland zijn bij de invoering van de Wet kinderopvang alle bestaande financiële regelingen vervangen door één regeling gericht op ouders (de kinderopvangtoeslag). Het onderzoek concludeert dat het Nederlandse stelsel daardoor transparant is in vergelijking met andere landen. In vrijwel alle andere onderzochte landen is, volgens de onderzoekers, sprake van een groot aantal verschillende geldstromen, vanuit en via verschillende overheden, naar ouders en naar voorzieningen. Het gebrek aan transparantie maakt het tevens vrijwel onmogelijk betrouwbare cijfers te presenteren over de uiteindelijke kosten voor de overheid en voor ouders. Wel zijn voor een aantal standaard-situaties de kosten voor ouders weergegeven. In vergelijking met de andere onderzochte landen zijn de kosten voor ouders in Nederland, volgens het onderzoek, relatief laag.

Duur van het ouderschapsverlof

Per 1 januari 2009 is het ouderschapsverlof verlengd van 13 naar 26 weken. Voor beide ouders samen is dus een recht op ouderschapsverlof van 1 jaar, een termijn die UNICEF in het rapport als ijkpunt hanteert. In het Nederlandse systeem heeft elke ouder een individueel verlofrecht. Daarmee voldoet het ook aan het ijkpunt dat UNICEF hanteert dat ten minste 2 weken verlof voor de partner gereserveerd is.

Het kabinet ziet, zoals bij verschillende gelegenheden uiteengezet, geen grond om wettelijk een minimumniveau van loondoorbetaling voor te schrijven. Verlof is slechts één van de instrumenten die ouders ter beschikking staan om tijd vrij te maken voor de opvoeding en verzorging van de kinderen. In de meeste gezinnen wordt dit bereikt doordat één van de ouders – doorgaans de vrouw, maar in toenemende mate ook beide partners – in deeltijd gaat werken. Uit onderzoek (2004) is gebleken dat de meeste ouders, om deze reden, dan ook geen behoefte aan ouderschapsverlof hebben.

Met de ouderschapsverlofkorting voorziet de overheid in een financiële tegemoetkoming ter hoogte van 50 procent van het minimumloon. Per 1 januari jl. wordt daaraan niet meer de voorwaarde verbonden van deelname aan de levensloopregeling. Daarmee is een mogelijke belemmering weggenomen om in aanmerking te komen voor deze fiscale tegemoetkoming van – bij voltijs opgenomen verlof – ruim € 650 per maand. De staatssecretaris van Financiën heeft bij de behandeling van het Belastingplan 2009 toegezegd dit voorjaar de Kamer een notitie te zullen zenden over de verzilveringsaspecten van de ouderschapsverlofkorting.

In de Beleidsverkenning modernisering regelingen voor verlof en arbeidstijden van 19 november jl. heeft het kabinet een aantal voorstellen gedaan voor flexibilisering van het ouderschapsverlof, zodat ouders daarvan gemakkelijker gebruik kunnen maken. De minister van SZW heeft op het algemeen overleg naar aanleiding van deze beleidsverkenning toegezegd dat het kabinet nog voor het zomerreces, na consultatie van onder andere de sociale partners, de Kamer een concrete uitwerking van de daarin opgenomen voorstellen zal toezenden.

Mede namens de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de minister voor Jeugd & Gezin,

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
S. A. M. Dijkema